- 7. SEP. 1927 -

Imprimat legal.

EXEMPLARUL 8 LEI

CONTIMPORANUL

ANUL VI, No. 72
IANUARIE 1927

MARCEL IANCU
CASA DIN STR. CERES

DANS

pe o sculptură de Miliţă Pătraşcu

Dans — marmoră 'nvierii străvezie,
Trandafirie rimă ce'ntârzie,
Din amânare cu pământul, rouă,
Dans — două cumpăniri de-azur şi două
Năluci de gând prin arabesc simţirii,
Dans — curcubeu de trup închipuirii,
Surâs de alternată curăţie,
Dans — viu colan de nevinovăţie,
Dans — morţii 'mbrăţişări văzduh rotiţe,
Oglinzi de sine sieş ocolite,
Dans — cerne de lumine înmărmurită,
Oprire 'n mlădiere lămurită,
Dans — nesimţit înzeitor de simţuri,
Instrăinare dăltuită 'n ghinţuri,
Minciuni de flori adeverite miere,
Dans — chip de sunet pentru ce tăcere.

St. I. Neniţescu

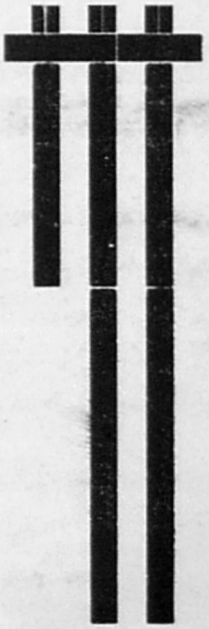

— Pellicule, que me voulez-vous?
— Eh, Monsieur, vous oubliez votre dentier, votre monocle et votre parapluie.
— Au fait, c'est vrai, merci Pellicule.
Le monocle d'une main, son parapluie de l'autre et le ratelier entre les gencives, il so
Il faisait doux, petit jour, petite pluie, les flammes des reverbères couraient sur l'aspha
comme sur une toile cirée cotonneuse du brouillard du petit matin.
— C'est décidé, je vais mourir.
Monsieur Impétigo acheta le journal. En 4 ème page, il lut: „Intéressante découverte de l'auteur — Deuil en 24 heures — Couronnes mortuaires — Voitures d'enfants — Soins intimes aux initiés.
A toutes les personnes susceptibles de se donner la mort, nous offrons gratuitement le moyen — 4 effleurages par semaine (suivait l'adresse et le mode d'emploi).
— Parfait, parfait.
Monsieur Impétigo héla un taxi. Il ouvrit la porte, déposa son monocle sur le coussin, fit le geste de chasser les mouches, récita le Domine ..... et sortit par l'autre porte.
Le taxi atendait. Monsieur Impetigo le laissa attendre et prit un tramway.
MORALE. — Tous les chemins mènent à Rome.

Lyon.

Emile Malespine

Mitra Mitropolitului Grigorie

Tiara, grea pe frunte, de aur gros bătut,
S'a făurit frumoasă, acum vre-o şapte [veacuri
Muncită în robie de meşter, priceput
A 'mpodobi terlipul cu gingăşii şi fleacuri.

Aci, cunoşti călcâiul ciocanului, lovit
In bulgării de aur supuşi silit strivirii
Şi 'ncovoiaţi de-o floare la locul potrivit
Prinzând înfăţişarea, treptat, a'nchipuirii

Aci, se subţiază metalul, străveziu,
Şi, fir plăpând ca firul de păr prin flori [se coase;
Tors ca din furci de aur şi ajungând mătase,
Pe nicovala neagră se iscă nimbul viu.

Trei rânduri de smaralde, ca dinţii din gingie
Rotunde, de-o potrivă, jur împrejur răsar,
Pe-alocuri întrerupte de-o piatră rubinie
Şi de un bob mai mare, de vechi mărgăritar.

Păstrată pentru Paşti în cămin cu'ncuietoare,
Tiara stă'n părete, păzită de doi sfinţi.
Albastrul căptuşelii pătat e de sudoare,
Pe creştetul, din vremuri, al foştilor Părinţi.

T. Arghezi.

Din volumul subt presă „Cuvinte Potrivite".

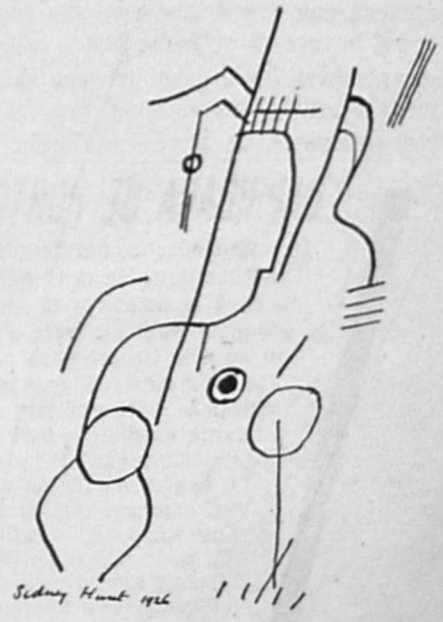

Sidney Hunt (Londra) Compoziţie

HANS ARP:
DIE WOLKENPUMPE
POESIE
P. Stegeman HANOVER

BROASCA ȘI BOUL[1]

Iată cum s'au desfășurat faptele în această împrejurare destul de istorică :

Boul trecea din întâmplare pe țărm. Broasca nici nu-l observase, când a început să se umfle, nu se știe din ce motive. In tot cazul boul nu purta nici o vină pentru starea broaștei.

Contrar însemnărilor lui La Fontaine, boul avea dimensiuni foarte modeste, deoarece era încă adolescent. Se știe ce repede se desvoltă aceste quadrupede. In privința asta, cel puțin, ele se aseamănă izbitor cu Făt-frumos. De unde putea să cunoască broasca acest secret? Ea nu s'a ocupat niciodată cu științele pozitive.

Deci boul creștea față de broască în proporție de 4 : 1 sau chiar mai mult. Când boul a ajuns în plină maturitate broasca d'abia ajunsese cât un vițel. Fapt aproape normal, dacă se ține seama că sînt broaște țestoase cari întrec chiar mărimea unui vițel. Ori broasca de care vorbește Jean de la Fontaine era o broască țestoasă din specia cea mai desvoltată.

E de necontrolat astăzi dacă nobilul moralist nu știa atunci să deosebească o broască de cealaltă sau dacă a lăsat cu intenție să dăinuiască această penibilă confuzie ca să-și atingă scopurile literare.

Ajunsă la limita carapacei, broasca a trebuit să se supună legilor naturii, adică să înceteze de a se umfla. Afirmațiunea acreditată de atâtea secole, că în cele din urmă broasca ar fi crăpat, e dar o exagerare ridiculă, dacă nu chiar o invenție meschină, care nu-și găsește explicația decât în ideea preconcepută a regretatului zoolog, de a da o pildă demoralizatoare pentru felul cum e apreciată ambiția.

Aceasta a făcut-o el în locul unei apologii pe care ar fi meritat-o orice broască pentru sforțările de a egala mărimea unui bou.

In ce privește mărturiile broaștelor de față pe cari le invoacă decedatul cronicar, în scopul de a ațâța interesul acțiunii și a adânci înțelesul întâmplărei, ele nu pot fi de nici un temeiu pentru că aceste animale aparțineau unei specii inferioare, din care nici una n'ar fi putut încerca să se umfle fără a crăpa.

Singură invidia le-a putut îndemna să devină instrumentele inconștiente ale unui moralist public corupt, din nenorocire, de propriul său spirit.

Domnule Ministru,

Imi permit să vă comunic odată cu aceasta, o copie fidelă după manuscrisul original al acestei restabiliri care tratează cu mijloace simple adevărul și moralitatea într'una din numeroasele înscenări ale autorului D-voastră favorit, pentru cărțile didactice.

Nu pot contesta că autoritatea atribuită acestui personagiu și consacrarea seculară pe care i-a dat-o indiferența atâtor generații, au putut să influențeze și tinerețea D-voastră, ca pe a atâtor predecesori în treburile publice, cari au preferat o tradiție plină de erori, unei inițiative salutare pentru revizuirea materialului destinat educației copiilor noștrii.

Dar greșeala D-voastră nu este încă o vină, considerând lucrurile din acest punct de vedere, dacă amintindu-vă de programul larg și inovator cu care ați venit în fruntea acestui departament, veți proceda fără întârziere la o radicală primenire a literaturii școlare, înlăturând din aceasta, în primul rând, tot ce poate aminti numele și intențiile condamnabile ale repausatului La Fontaine.

Supunându-vă cu toată modestia „Incercările mele pentru restabilirea...., etc", invidiez de pe acum gloria ce se va lega de figura D-voastră culturală, după ce veți fi îndeplinit această înaltă și morală obligațiune, și rămân fericit că forțele neînțelese ale naturii m'au făcut servitorul lor anonim în unica împrejurare care vă solicită.

Primiți, vă rog Domnule Ministru, asigurarea deosebitului meu respect.

J. G. Costin
Avocat
București, 124 Calea Moșilor.

Anexat : BROASCA ȘI BOUL

Domniei-Sale
Domnului Ministru al Instrucțiunii Publice.

1) Din : „Incercări pentru restabilirea moralității în fabulele regretatului La Fontaine.

CAPRIOARA DE PORȚELAN

Pe masa mea un pui de căprioară
Prietenos deschide ochii puri...
Și dacă în poiană o să moară
De glonț rănit un frate din păduri,
Și dacă la isvoare o să plângă
Cu botul ud de sângele prelins —
Știu bine : nici-o moarte n'o să frângă
Căpriița liniștită cu trup nins.
Ce clar privește ! Parcă înțelege
Că umblu să'i fur taina într'un vers,
Dar care vers veni-va să mi-o lege
Cum stă oprită 'n suflet și în mers ?
Cu capul mic și fin lăsat deoparte,
Ciulind ușor urechile-i de ciută,
Pândește cum pândesc după o carte
Făptura ei necunoscută
Și zile fug și trece an de an...
Imbătrânesc... și-un pui de căprioară
Deschide mari doi ochi de porțelan
In lumea unde moartea nu omoară.

Ion Pillat

Cahiers d'Art
Buletin lunar de actualitate artistică

revistă luxoasă tratând probleme de plastică, arhitectură, muzica modernă, bogat ilustrată de cei mai de seamă artiști ai vremei

Director: Christian Zervos
157, Blo. St. Germain
Paris VI

Abonament anual 110 frc.

UY FÖLD

apare revista moderniștilor din Budapesta sub conducerea lui Támàs Aladar

Miliţa Patraşcu: Steaua nordică. (Colecţia A. L. Zissu)

„RAY"

Unica revistă de artă modernă în Londra

Director: SIDNEY HUNT

27 EASTCASTLE STREET

Sturm, *Dir.: Walden, Berlin*
Anthologie, *Dir.: G. Linze, Liege*
A. B. C., *revistă de arhitectură, Basel*
Les feuiles libres, *Dir. M. Arland, Paris*
Manometre, *Dir.: Malespine, Lyon*
Noi, *Dir.: Prampolini, Roma*
Praesens, *artă poloneză, Varşovia*
Zenit, *Dir.: Mitzich, Belgrad*
Les Cahiers d'Art, *Paris*
Vouloir, *(constructivism), Lille*
Horizonte, *artă nouă, Mexico*
Dokumentum, *Dir.: Kassak, Budapesta*
Clarin Cordoba, *Argentina*

Sfârşitul basmului lui Barbă-Albă Voevodul Grădinar.

Ci-că de mult prin vremuri, când-va,
pe când şi-un purice 'n slavă sbura
cu potcoavă de nouă zeci şi nouă ocă
la un singur picior,
pe tronul moldav
stătea domnitor
un vodă ciolănos şi schilav,
cu barba ca neaua de albă,
cocârjat de-a anilor salbă,
greu,
cum e ceaslovul de pergament obosit
de atâtea mâini de mulţime,
pe care de ani mereu, mereu
nemilos l-au întors, l-au tocit
în străni de citit
creştinii.
Acest paladin cu vârsta ruginii
cu o domnie bătrână
de-aproape un veac,
drept sceptru în mână
ţinea în sudorile reci de liliac
între degete bizantine, subţiri,
o mlădioasă, o zveltă tulpină
cu clopoţei de trandafiri,
purpurie imboboeire spre lumină.
El iubea nebuneşte viaţa din trandafirii cărnoşi,
inimile lor ţâşnitoare şi roşi
cu tonuri de sânge, cu tonuri de vin.
In preajma tronului său cu perdele
de invoalt baldachin,
din sticloase
şi borcănoase
ulcele
de smalţ
creşteau îndrăsneţi pururea alţi
numa trandafirii înalţi
Şi fiindcă suferea de lipsă de somn
la vârsta lui, răsuitatul domn,
în fie ce seară
cu bucurie copilăroasă
Iţi aprindea o făclie groasă
de ceară,
într'un picior înalt de sfeşnic coclit.
La lumina ei, şopotit
turnând dintr'un burdăhan de ulcior
apă
pe flori
repetă mereu întrebarea omului cu un picior
în groapă :
De ce să moară chiar o făpţură beteagă ?
De ce să mor ?
Aşa noapeea întreagă
turna mereu apă din ulcior
dondăninod şopotit florilor,
până 'ntr seară
când
din vamă 'n vamă
Olăcarul
alergând
într'un băţ cu cerniri de năframă
strigă în lunguri de ţară :
A răposat Barbă-Albă Grădinarul
voevodul nostru cel bun şi blând.

Sandu Tudor.

DE INIMĂ ALBASTRĂ...

Romanţă, 1897.

de ROMULUS DIANU

Corb-Alb scria în fiecare zi scrisoare Monei, şi nici o dată nu vorbise de sine. Acolo, adânc, unde căzuse se făcuse chiag de mirosul tare şi plesnea ca lemnul uscat, din când în când.

„Iţi dai seama, Mona, ce însemnează să simţi tăria mirosului în urechi“, scrisese el odată, dar fără vre-o altă explicaţie.

Mona creşte, cum cresc fetele toate. Şi dacă pe umeri îi zăbovea chip de înger pictat, picioarele îi înfloreau roz, sub jaretieră şi iarba coaptă a instinctelor în aşteptarea biciului de flagelare, spicuia o culoare distinsă peste cele mai gingaşe rotunjimi. Pe Mona o interesa acest mister dar se ferea să-l privească, aşa cum se ferea de razele soarelui — Căci se iscase ca un furnicar în trupul ei şi din zi în zi, în măsura în care-şi uita păpuşa, furnicile prindeau aripi şi erau albine şi o chinuiau dulce ca nişte curenţi de sânge cald.

Atunci îi venea să aştepte — nici ea nu ştia bine pe cine, dar când fu pentru prima oară începu să folosească închipuirile. Corb-Alb devenea bărbat frumos iar Mona femee bună.

De fapt, Corb-Alb era cel mai chinuit suflet din strada Canalului. Nu gândise nici un gând în care să nu se plângă de nefericirea lui şi nu scrisese decât în culoarea dorului. Indoiala îl domina pretutindeni, Ştia despre sine o poveste nespus de tristă, din copilărie. Se întâmplase că în ziua sfârşitului de examen, în clasa IV-a primară, căzuse, foarte amabil, într'o hazna municipală. Neştiind să înoate şi sceptic faţă de teoria lui Isus pe mare, intitulată *„Dă din mâni, Petre“*, Corb-Alb se scufundase în cea mai neplăcută baie de mirosuri tari şi de compoziţii, la gust, amare. — De spaimă, Corb-Alb, ţipase din toate puterile lui, până ce un val de murdărie îi umpluse gura şi faţa.

Imbătat de putoarea infernală şi aproape mort, fusese scos în cângi, îmbăiat şi frecat cu cearşafuri albe de ether. — După o convalescenţă lungă, se ridicase halucinat, înumărând pereţii camerii în care zăcuse şi făcând paşi nepărechi, ca la un dans negru.

In urma nefericirii din canal, Corb-Alb rămăsese cu totul alb şi neimpresionabil. Lecturi bogate i-au făcut cultura, şi o inteligenţă dură îl distingea dintre oamenii cumsecade. Dar toate acestea erau mortificate de o totală lipsă de imaginaţie. Abia, târziu, la douăzeci şi unu de ani, Corb-Alb, înrolat în armată, simţi ce anume a pierdut în accidentul îndepărtat: Imaginaţia. Odată stând în grajdul cailor, se simţi atras de mirosul iute al bălegarului. S'a produs atunci în capul său ceva asemănător exploziei pe care o ţigare o provoacă în chiar uşa unei pivniţe cu alcooluri pure.

Şi pentru prima oară, după aproape unsprezece ani, Corb-Alb îşi imagină scena căderii lui în canal, cu fâlfâirea aerului din ce în ce mai ascuţit şi mai ameţitor. I se păru că înoată într'un ocean negru de ape în care un singur înger de cretă îl păzeşte. Auzi trosnetul oaselor lui în apa neagră şi groasă ca noroiul, iar în urechi îi trosni mirosul ca o ghiaţă care se rupe. Eşi afară să se desmeticească şi puţin după asta era din nou limpede şi steril.

Imaginaţia lui Corb-Alb cerea emoţii forte şi mirosuri usturătoare, — Planul vieţii lui era hotărât. — Era Corb-Alb ca un cazan plin de mercur, care refuză să clocotească la o temperatură mai joasă de 350 grade.

* * *

Mona uneori citea ca să-şi excite trupul înebunit de spaime şi de friguri dulci. După lectură eşea ca pentru o spirituală digestie, la fereastră, şi ore întregi fereastra era zugrăvită cu chipul străveziu al domnişoarei. Cap oval, de culoarea porţelanurilor luminate pe dedesubt, ochi ca două paranteze culcate: ( ), gura fină umedă, roşie. Treceau peste eă zilele adolescenţei, cu ciudate tulburări menstruale, ca în vârtej de confetti. Fiinţa coaptă ca o poamă se lăsase grea şi leneşă aşteptând să se desprindă din ramură, să cadă jos ca o cutie de pudră şi să se risipească într'o orgie de senzaţii albe şi parfumate.

* * *

Pentru ea, Corb-Alb se închidea nopţi întregi în latrina special amenajată pentru scris. Pereţii albi ai dependinţei erau cotidian spoiţi cu materie proaspătă de culoarea castanelor şi pentru ca mirosul să fie mai pătrunzător, spirt pur stropea dizolvând miasme şi reziduri de grăsimi. O urnă plină cu cel mai bun material prim, era instalată sub masa de scris, lângă coşul cu hârtii, iar într'un colţ ardea necontenit pe jeratec un produs prăfos şi negru, fireşte provenit din aceleaşi substanţe care-l îmbătau şi făceau din el spiritul cel mai ales al veacului. Aco o, Corb-Alb invoca pe sfântul Duh al poeziei, şi pentru operele concepute acolo, Mona cea graţioasă îl iubea şi se svârcolea noaptea în pat, într'o crispare de dorinţă feciorească şi posesie femenină.

— Femei frumoase, nu vă căsătoriţi cu scriitorii care vă plac. Interesaţi-vă dacă iubitul domniilor voastre, mănâncă bine şi cu poftă, dacă n'are obiceiu să lipsească nopţi întregi din patul lui, dar nu intraţi în misterele creaţiei. Chinurile cele mai neînchipuite sunt sacrificate operei şi vă asigur, că fiecare se gândeşte atunci ca mine acum la o femee. Aşa. Femeile ar trebui să primească omagiul scrisului cu abstracţie de scriitor. Un comerţ ocult se face în natură. Desinteresat şi în mod cut otut gratuit, o femee ne arată pe stradă un picior şi un cap frumos, şi tot aşa scriitorul îi trimite anonim o pagină frumoasă.

Mona l'a făcut prizonier pe Corb-Alb. Şi din omul senzaţiilor forte, insul a devenit din nou halucinatul care făcea paşi neperechi ca într'un dans negru.

Cazanele mediocre fierbeau la 60°, iar cazanul nostru dispera îngheţat.

— De ce nu mă laşi să te iubesc numai cu capul, Mona! Şi a trecut aşa mai mult de un ceas, mai mult de o zi, ca în clipa de albă plictiseală, ţiuitor de vidă în care mestici carton sau hârtie. — Corb-Alb aluneca în dor şi nu mai ştia ora ceasului şi cifrul calendarului.

— Câteodată se pitula în latrina antiseptică a familiei cu capul plecat în pălnia utilă, inhala emoţii ca să-şi poată plânge arta ucisă,

Şi într'o zi cea mai idealistă făptură a veacului a fost găsită moartă în closet. Şi nimeni n'a înţeles că el era asemenea seldatului care moare pe câmpul de luptă, sau în orice caz, asemeni oricărui scriitor aflat mort la masa de scris.

Şi lumea a râs...

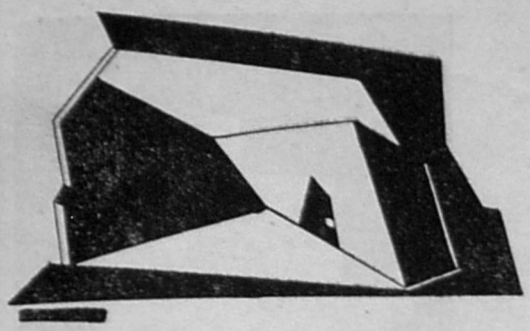

E. Van Gohh. (Giurgiu) Decor pentru «Fapta» lui L. Blaga

THE DIVER

v v vv v vvv v v v vvv v v v vvv
LLLLL
vvvvv lllllLLLLL L L L
LLLLLLL .mmmmm
P ssSSSss
P L O P S S H H G G G E e e R R
O S
kkkkrrrrssss
igogigagugeghhhhhhh H H H H H

lippiloppilappileppiloppilappe

lippiloppilappiluppiloppilappi

dip dap dip dop

H HH HHH HH H h

Sidney Hunt (London).

ARITMETICÀ

8 Decembrie 1925
întunecare iernală
umbra facultăţii de medicină
4 bat pe catedrală

drum noptatec înapoi
la oftat decimal sfântă sărutare
porţile zidirilor împărţite
la 2
ies ecleziaştii
2 după 2.

spre cursul vistului italic
de 5 ori pom înfometat
3
degete singulare
semnul crucii de
3 ori

ce magnific fruct stins
sub ceruri se arboră?
1 kilometru înmulţit cu 9
dă $\frac{90}{\text{oră}}$

afară plecăciunea frunzelor
şi cheiul acest desmoştenit
moarte ierarhică trompetelor
6 goarne după citit...

e o repetiţie teatrală
5 9 4
acte tablouri puncte cardinale
3 ferestre
1 supus

stăpân otrăvit: ordin dus
rămâne teama regală
pe al valetului profil de var
8—8
santinele într'o sală

rezultat clar.

Filip Corsa.

ROCAMBOLE

MARE ROMAN DE AVENTURI

de SERGIU DAN

PREFAŢA

I

Rocambole era originar din Roman. Acolo, trecuse strălucit şcoala primară şi patru clase gimnaziale, luând în toţi anii premiul I. Rămas orfan la opt ani, Rocambole se decise să sperie lumea, gând care revenea în fiecare seară la ora culcării. Se simţea vag predispus la conjuctivită şi glorie, recunoscându-şi un instinct unic do excroc. Acum luptă să înlăture anume scrupule, rezultat al cântecelor de leagăn şi istorioarele morale recitate cu atenţie de mamă-sa şi se bucura cu cât ultimele amintiri de onorabilitate se ştergeau. Stăcla memoriei ajunse de-o goliciune pură, către clasa IV-a secundară. Atunci începu exerciţiile preliminare. Totul se desfăşura lin, improvizat, spontan, aproape fără efort şi premeditare.

Rocambole îşi pregătea debutul. Şterse din program ora de lectură şi renunţă la ruga de seară, înlocuind prima cu gimnastică şi toaletă, iar a doua cu vizite incognito prin bordelurile foburgurilor suspecte.

Trebuia să'şi creeze relaţii, în afară de cercul comun al gimnaziului cu băeţi murdari, silitori şi oneşti. Pentru asta îi trebuiau douăzeci de lei. Tezele copiate după un sistem cu totul nou, inventat de el, graţie căruia luase premiile anuale şi furtul biletului de Bancă erau, ori ce s'ar crede, primele pâlpâiri ale flacării uriaşe de mai târziu. Rocambole îşi stăpâni, cu obositoare eforturi, bucuria stridentă a succesului. Recapitula scena şi o găsea demnă de marile lui însuşiri. Mâna întinsă agil sub pernă, gingăşia cu care deschisese poşeta numai cu două degete şi retragerea braţului cu biletul albastru remorcat de un singur deget. Şi totul numai într'un minut! Nu se poate spune daca Jenny observase absenţa celor douăzeci de lei, din poşetă. Cert ;nsă că succesul acesta îi aduse şi o mare decepţie. Nu mai dormea cu sora lui. Jenny nu voia să explice hotărârea. Ar fi locul poate pentru o remarcă psiho-

logică — cu toate că asemenea impurităţi încarcă inutil romanul de aventuri. Perversiunea lui Rocambole, precoce, în aşa fel că la paisprezece ani uimea fetele cu vocabularul lui penibil şi'şi cucerise o distincţie fără egal în bordeluri, se explică în casele acestea unde noi venim cu o ruşinoasă ignoranţă a miraculosului alfabet sexual, el descinse întâia oară documentat şi temerar. O serioasă pregătire teoretică şi un simţ înăscut, unite cu circumstanţa fericită de-a dormi până la paisprezece ani cu sora lui într'un pat, isbutiră să ofere un tip ideal de amant, ale cărui mari dimensiuni începeau de pe acum să se arate. De-aici, un nărav desigur urât care'i atrase observaţii repetate în familie şi şcoală, — acela de-a răspunde necuviincios, scoţând limba. Obiceiul acesta detestabil frequent la foarte mulţi copii, avea la Rocambole un sens şi o sursă, mai profunde de cum s'ar părea. Apoi predilecţia lui pentru anecdota pornografică. Recreaţia stârnea în jurul lui cercuri atente şi speriate de povestirea în care pernografia căpăta accente aproape divine. Nu stiliza Pasiunea lui nu trecuse ierarhic scara obişnuită. Nu-şi amintea să fi iubit o şcolăriţă. Visul lui suise drept la femeile iniţiate.

Deşi ura studiul, îşi impuse să termine gimnaziul pentru a arbora smoking-ul absolut şi cravata albă.

Află târziu deosebirea dintre o bancă de şezut ca acelea din grădina publică şi o Bancă, societate anonimă cu porţi de fier. Il surprinse deosebirea şi'l hotărâ la un ceas de meditaţie.

Rocambole se desăvârşea — şi odată cu asta creştea în el o aversiune explicabilă pentru autoritate, oricare ar fi ea alături de o vibrantă dorinţă de milioane. Nimeni nu bănuia că în micul oraş moldovean creştea exemplarul unic: Rocambole.

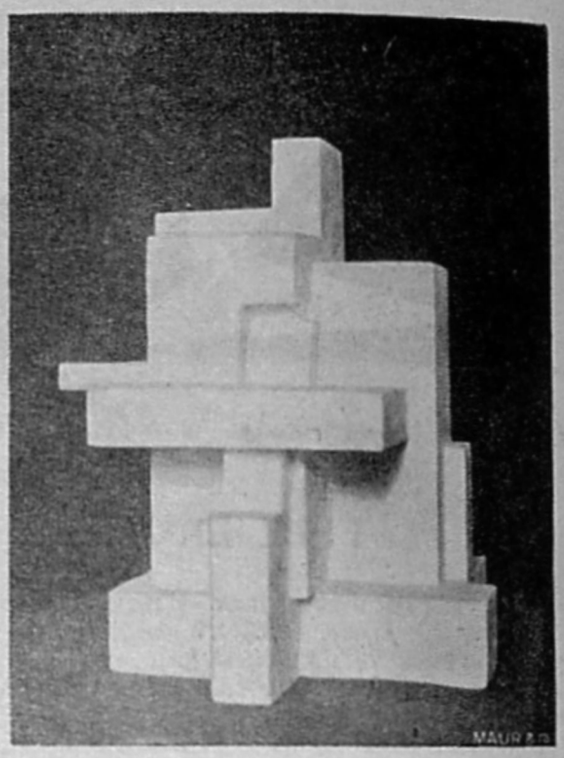

S. Vantongerloo:

Contruction des rapports de volumes émanant du carré inscrit et le carré circonscrit d'un cercle

$L^2 = S$

$L^3 = V$

Le lecteur doit déjà savoir, depuis que l'art tend vers les formes abstraits, que la nature a pour but la propagation, et l'art l'évolution. Etant donné pue la nature se manifeste à nos sens sous la forme d'une transformation perpetuelle, nous ne pouvons rien fixer comme absolu. Nos sens ne peuvent trouver en elle aucune base servant comme étalon. Les chiffres, les Mesures, enfin tout ce qui peut toucher notre valeur d'élévation sont des produits du cerveau et n'ont rien de commun avec la nature. L'art ayant le sens des rapports équilibrés comme base, ne trouve aucun point de comparaison dans la nature, puisque celle-ci est en transformation perpétuelle. L'art est donc, comme tout ce que l'homme a pû créer abstrait, et nous pouvons le mettre sous la forms de de L2 comme étant la plastique de l'ast pictural et L3 comme la plastique de l'art sculptural.

Dés que nous avons à appliquer en physique nos conventions coordonnéss, mesure, poids, mathématique, etc.) avec la nature, nous arrivons à un conflit par le fait de voiloir déterminer comme absolu, une chose qui est en transformation perpétuelle. Nous ne pouvons donc obtenir que des valeurs approchées. Dautre part, devant la grosièreté de nos sens qui ne peuvent percevoir que les choses relatives à leur valeur, nous sommes réduits à admettre comme vrai ce qui est en rapport avec eux.

J'ai établi l'espace exacte des couleurs par rapport au spectre absolu. C. A. D. ayant pris comme spectre les vibrations se manifestant d'un infini à l'autre (comme une ligne j'ai déterminé sur elle un segment pui est toute la manifestation de la couleur. Ce segment, j'ai pû le subdiviser suivant les lois des harmoniques. Prétendre que ces espaces ne sont pas absolues et ne peuvent être que des valeurs approchés serait une ineptie et vouloir détruire la science et même toutes nos connaissances, car donnez-moi un mètre exact, une seconde exacte et je vous donnerai l'espace exacte chaque couleur.

Nos sens ayant donc créé des moyens pour alimerter nos compréhensions, nous pouvons dire que les mathematiques sont les moyens pour manifester (determiner) **nos** compréhensions (conceptions) d'art. Dans la plastique picturale et sculpturale, la géométrie est la première manifestation. Les rapports des grandeurs vers une unité esthétique. C'est ainsi que nous pouvons dire que la pyramide de Chéops est une oeuvre d'art. Ou'elle manifeste l'unité étant donné qu'elle émane des principes de l'unité.

Dans le même principe, j'ai créé la construction des raports des volumes émanant du carré inscrit et la carré circonscrit d'un cercle.

La pyramide est une composition qui a le carré inscrit et la carré circenscris d'un cercle comme base.

J'ai fait une étude de la pyramide et j'ai pû remarquer que c'est une oeuvre d'art pui émane des mêmes principes d'unité que celles pui sont le fondement de ma thèse.

Je sais que les savants ont tous trouvé un nombre différent et approché pour les angles de la pyramide et ils prennent comme inexplicable signification métrique qu'elle porte avec elle. Inexplicable d'après nos données sur la civilisation, oui : mais par le principe de l'unite qui contient tout, il doit tout contenir. Il s'agit simplement de savoir le dégager et c'est là le mystère qui n'est au fond que très simple mais c'est l'oeuf de Colomb. Je puis explipuer l'origine de ces données ; elles se trouvent dans l'unité dont le point est l'image et, toute composition faite dans le point au le cercle, émane de l'unité. Le point est l'origine et les données se trouvent dans ce qui en émane.

Comme toutes ces proportions se trouvent dans le prineipe dans lequel j'ai construit une étude da la pyramide c. a. d. ces mêmes chiffres exacts s'y retrouvert, je dis : la piramyde est construite dans le point c. a. d. l'infiniment petit et l'infiniment grand.

Il n'est pas necessaire de construire une pyramide pour prouver l'existence de toute chose Celui qui fait un simple point ne se doute pas de tout ce que cette image contient. La philosophie concrète des égyptiens savait que le point est l'image de l'infiniment petit et l'infiniment grand et lorsqu'ils voulaient concrètiser leurs pensées, ils avaient recours au moyen le plus pur de sa matérialisation. Ce moyen c'est la géométrie. Or quoi d'étonnant que la géométrie, qui manifeste l'unité, contient l'unité. Tous les rapports s'y trouvent. Il suffit de savoir les décéler de ce principe

Il faut savoir lire les symboles cachés comme dit L'Abbé Moreux mais lui même croit que les égyptiens avaint intentionnellement célé les lois que régissent l'univers et il n'a pas vu que, du seul fait de poser un principe absolu et imuable, les égyptiens avaient fixé les lois de l'univers. Il aurait suffi aux égyptiens de ne poser qu'un point au lieu d'une pyramide et ils auraient déjà fait une oeuvre grande. Ils ont maintenant créé dans le cercle Nous n'y voyons qu'une pyramide et le cercle qui en est la base, nous le croyons absent. Nous disons, la pyramide est grande et nous ne disons pas : le principe d'ou émane la pyramide, est grand. L'Abbé Moreux appelle ces révèlations mystérieuses. Il est vrai que tous ce que nous ignororons, nous l'appelons MYSTERE.

G. Vantongerloo.

Menton

EXPOZIŢIA WERKBUND: DIE WOHNUNG

Arhitecturi.

Într'un timp relativ scurt, arhitectura modernă a făcut paşi gigantici. S'au deslănţuit forţele constructive ale unei generaţii ce nu mai putea suferi sugrumarea unei şcoli inerte şi romanţioase.

Primele încercări datează din timpul războiului. Datorită cubismului în arhitectură, avem azi o estetică nouă, o lume de realizări: Belgia, Olanda, Germania.

Acei ce au înţeles să reînceapă un meşteşug perdut să-l refacă din necesităţile vremei în care trăim să-şi subordone poftele estetisante şi eclectice unui funcţionalism real, au pus fundamentul stilului nou.

În toate colţurile lumei avem azi câte o grupare care luptă şi în arhitectură pentru purismul nou şi ideologia functionalisto-constructivistă.

A strânge, a unifică aceste eforturi, este problema de mâine. *Iată ce şi-a propus Germania cu expoziţia internaţională de construcţie, anunţată la Stuttgard, pentru anul 1927.*

Arhitectura de mâine, am spus-o mereu, merge spre industrializare. Maşina va produce case mai salubre, mai confortabile, mai eftine, mai simple şi mai frumoase decât cele ce s'au realizat până azi, prin eforturi individuale moderniste.

Nimeni nu va putea stăvili cucerirea vieţii de către maşina modernă.

Expoziţia *Werkbund* va fi ultimul cuvânt al industrializării în domeniut construcţiei. Ea va deschide orizontul şi directiva arhitecturei de mâine.

Ea va da măsura în care mecanica poate pătrunde în viaţa individualistă a omului.

Extrem de oportună această expoziţie, va uni eforturi răzleţe creind elementele tipizării, creind şi acele case tip confecţionate în fabrici: montabile în fer, lemn sau asbest. Merit al Germaniei cercetătoare şi neobosite, desbărată de junkerism. Chezăşia succesului mondial ce îl va reporta *Werkbundul* cu expoziţia *„Locuinţei"* este numele inspiratorului şi conducătorului ei:

MIES VAN DE ROHE este desigur azi cel mai însemnat reprezentant al ultimei generaţii moderniste. Colaborator al grupărei G. □ azi al doilea president al *Werkbund-ului* german, a ştiut să-şi asigure colaborarea tuturor fruntaşilor arhitecturei moderne.

Expoziţia din Stuttgart nu va fi deci o serie de Standuri comerciale unde oricine va putea expune ci se vor vedea la o laltă eforturile moderniste la cari lucrează de acum I. P. Ond-Stamm (Olanda), Corbusier (Elveţia), Frank (Austria), Behreus, Döcker, Gropius, Hilbersheimer, Mies van de Rohe, Poelzig, Rading, Scharoun, Schneck, B. Taut, N. Taut, etc., etc.

Marcel Iancu.

CRONICA

Gatsby le Magnifique de *F. Scott Fitzgerald* traducere din englezeşte de *Victor Llona.*

Prohibiţiunea alcoolului în Statele-Unite desohide un larg câmp de acţiune şi fericire sufletelor tari cari nu se impiedică de prea multe prejudecăţi. Îndrăsneală, hotărâre, ingeniozitate, pitoresc: prin nimic *bootlegeerul* american de astăzi nu mai e prejos decât corsarii de altădată. Iată pe unul dintre aceştia: Gatsby, care nu s'a îmbogăţit decât spre a-şi recuceri dragostea din tinereţe. Figură misterioasă şi atrăgătoare, de altfel destul de sinistră, gentilom suspect şi amfitrion fastuos, *Gatsby le Magnifique* a acumulat milioane pentru a le risipi în serbări extraordinare, în cari speră că va atrage pe femeia de odinioară, şi de care viaţa l'a despărţit. Prin disoluţia morală de după răsboi, şi pe care o accentuiază, în Statele-Unite, prosperitatea şi prohibiţiunea, Gatsby îşi plimbă visul pasionat, în decoruri a căror realitate se colorează cu o poezie ciudată. Evenimentele pe cari le declanşează bizarul său destin sunt determinate de un sentimentalism foarte caracteristic temperamfntului naţional, inspirându-se totdeodată din violenţa tipică a filmelor americane.

Gatsby doreşte necontenit pe Daysi, amanta sa din vremea răsboiului, şi care obosită de aşteptare, s'a căsătorit cu un sportsmen bogat Tom Buchanan, un libertin ipocrit şi brutal, foarte abil în a se servi de armele pe crii morala le pune la îndemâna celor cu viaţă întemeiată pe o bază regulată, oricare ar fi purtarea lor în particular. Buchanan îşi sdrobeşte rivalul îndreptând asupră-i răsbunarea unui soţ pe care la ultragiat el însuşi. Daysi renunţă prea lesne la visul pe care ardoarea amantului reîntâlnit, îl reînviase în inima ei, şi părăsit de toţi, afară de un prieten, neputincios în faţa catastrofei iminente, Gatsby e pedepsit pentru o vină străină şi pentru un accident mortal pe care nu el îl provocase.

Două intrigi secundare se împletesc cu tragedia principală, impodobind-o şi dându-i atmosferă şi larg.

Şi această acţiune se desfăşoară într'un mediu ciudat, care e al bogăţaşilor fără rost din New-York şi Long-Island, împintenaţi până la sânge de alcool, în goana lor după plăcere.

Autorul F. Scott Fitzgerald e, printre tinerii scriitori ai Statelor-Unite, cel mai strălucit dotat. Primul său volum, apărut când n'avea decât 23 ani, l-a clasat dintr'o dată în prima linie a autorilor de mare succes. Acest triumf n'a făcut decât să surexcite într'insul cea mai pură ambiţie şi cu *The Great Gatsby*, scris în 1925 a dat unul din cele mai bune romane ale literaturii americane.

Traducerea lui Vlctor Llonna (care ne-a mai redat din literatura americană evocativul „Prochainement Aphrodite de Willa Cather) păstrează stilul muzical, intens şi emotiv al modelului.

P. Iorgulescu:
deschide în luna lanuarie expoziţia sa de pictură

Sturm revista generaţiei noi din Germania apare regulat şi reia zilnic importanţa în orientarea artelor moderne. Herwath Walden omul tuturor îndrăznelilor fiindcă şi artistul cel mai sofist al generaţiei sale rămâne încă îndrumătorul pentru mult timp al gustului artistic de elită şi al talentelor surprinzător de puternice.

La révolution Surréaliste

Dir.: A. BRETON, 16, Rue Jaques Callot, Paris

Cea mai scandaloasă revistă din lume

Biblioteca Universitară Iaşi ROMANIA

NOTE CĂRŢI REVISTE

L'Aventure de *Joseph Conrad & Ford Madox Ford*, traduction de Marc Chadourne volum in 8 (14,5×20.5) ed. Kra. Cei cari cunosc o parte din opera lui Conrad, ştiu ce prodigios romancier este acest marinar a cărui viaţă a fost o odiseie măreaţă.
Personagiile sale, corsari, aventurieri, negutători, îi sunt ca nişte vechi tovarăşi pe cari ni-i reprezintă cu o intensitate extraordinară. Varietatea lor aduce in literatura mondială, un element cu desăvârşire necunoscut.
Romanul, pe care îl prezintă casa Kra în traducere franceză, scris In colaborare cu Ford Madox Ford, e probabil capodopera lui Conrad, şi totdeodată şi a lui Ford.
In vechea Engliteră a anului 1820, un tânăr se plictiseşte. Visează la o aventură, la un mare roman. Aventura i se iveşte, romanul se realizează. Iată-l în Antile, în mijlocul unei ciudate populaţii anglo-hispano-americane, printre plantatori. Apoi e asvârlit intr'un cumplit mediu de contrabandişti spanioli, unde e nevoit să infrunt, o mie de primejdii. Aventura îi scoate in cale o fată, o spaniolă pe care o iubeşte, şi in tovărăşia căreia trece prin grele incercări Desnodământul ?
îl ghicim.
Atracţia acestui roman nu rezidă numai în interesul pitoresc şi romanesque al povestirii, dar în intensitatea extraordinară a vieţii personajelor, prezintate fără artificii. fără cea mai măruntă concesie abstracţiilor analizei psihologice. Şi totuş, viaţa lor interioară plină de bogăţie apare pe primul plan, caşi acţiunea, şi face un singur corp cu ea.
«*Aventura*» e o carte care se citeşte cu pasiune. In mijlocul enorme producţiuni contimporane, răsare prin măreţia ei. E o carte şi modernă, şi clasică, in acelaş timp.

CAETE LUNARE dirijate de I. PELTZ

FOI LUNARE MODERNE

Nation et Civilisation de Lucien Romier,
In această nouă a sa carte. d. Romier care a incercat acum câţiva ani o explicare a timpului nostru, expune marile probleme politice şi economice de după răsboi.
Cu severitate face bilanţul erorilor comise, a nonsensurilor şi a greşelilor, apoi, scurţând viitorul ne expune motivele increderii sale şi netemeinicia oricărei desnădejdi.
Ceeace caracterizează, inainte de orice, pe d. Lucien Romier, e alentul său de a clarifica tot ceeace economiştii distinşi au obiceiul să complice. Orice om poate citi această carte in care totuşi sunt studiate problemele economice şi politice cele mai subtile.

●

F. ADERCA:

FEMEEA CU CARNEA ALBĂ
ROMAN

ANCORA

La Gaceta Literaria Madrid anul I No. 1 apare in formatul şi cu tendinţa unui Les Nouvelles Litteraires pentru Spania şi America spaniolă sub direcţia lui Gimenez Caballero şi a modernistului Guillelmo de Torre, celebrul critic, autorul volumului „Literatura europeas de vanguardia", despre care am vorbit lectorilor noştri.

●

L'architecture vivante

Documents sur l'activité a Constructive dans tous les pays ● Directeur: JEAN BADOVICI ● Abonnament annuel (4 Fascicules 125 francs ● Editions Albert Morancé a Paris 30 & 32 Rue de Fleurus

Les feuilles libres No. 44. organul tinerimei franceze, versuri şi proză de Reverdy, Jean Cocteau, Cendrars, Supervielle, Bernard Fay, Philippe Sonpault; un nume nou, *Paul Sabon*, semnează delicioase poeme in proză. *Tristan Tzara* contribue cu două poeme in cari uimitorul său talent se reinoeşte — şi trebuie să cităm din *Marcel Raval:*

Leurre de couleurs
les couleurs de l'heure
rendaient plus mortelle
la mort qui le soir
joue à la marelle
sur l'eau des miroirs.

1930 de *Georges Linze* (Liege) colaboratorul nostru e un Sf. Paul al modernismului belgian. Poemele sale sunt atâtea manifeste concise, dure, rectilinii şi pasionate. Unele poeme au apărut in Contimporanul. Revenim.

LA VIE DE LETTRES ● ● ● ● ● ET DES ARTS

PARIS *Dir. NICOLAS BEAUDUIN*

Vouloir revista constructiviştilor din Lille consacră un număr problemei lirismului modern. *Donce-Brisy* directorul său intr'un judicios articol căuta să descopere directivele lirismului nou colectiv social şi antiindividual. *George Linze* publică un mic manifest spiritual, poezie de Varlet, Linze, Guillelmo de Torre, Beauduin etc. Artă plastică de Del Marle L'Empereur-Haut şi alţii. No. 49 este o afirmare de voinţă artistică foarte importantă in concertul modernist european.

Verlag

DER STURM

Berlin, W. 9, Postdamerstr. 134 a

Expresionismus ist die Kunst unserer Zeit. Das entscheidende Buch ist soeben in 3. bis 5. Auflagen erschienen, nachdnm die ersten Auflagen in kürzester Zeit vergriffen waren:

HERWARTH WALDEN
EINBLIK IN KUNST
Halbleinen gebunden Mk. 6.50

75 ganzseitige Abbildungen der Hauptwerke der Expressionisten, Kubisten und Futuristen aller Länder. Unentbehrlich für jeden, der die Kunst der gegenwart kennen lernen will. Umfangreichstes Bildermaterial den führenden Meister. Das Manifest der internationaler Expresionisten

7 Arts conservă numărul 5 arhitecturei moderne franceze. Iată câteva cuvinte scrise de tânărul arhitect Lurçat:
Am inceput cu toţii prin a ne despărţi de formele decorative, urmând numai materialele cari aduc unitatea aspectului şi simplitatea expresiei baze sigure necesare pentru renaşterea plasticei noi.
Pentru această desgolire ne-am insuşit cuceririle experienţei cubiste.
Victor Bourgeois scrie o pagină de vie admiraţie pentru mişcarea puristă şi adânc revoluţioară a „cubiştilor" arhitecţi francezi.

ABONAŢIVA

LA CEA MAI VIE REVISTA DE ARTA NOUA

7. ARTS

271, Bld. Leopold II BRUXELLES

el aventurero de Saba poeme de *Diaz Casanueva* ilustrat de *Norah Borges* este ultima lucrare a poetului Chilian. Poezie esenţialmente nouă cu o notă primitivă bine incadrată de hipersensibile desene. Ediţia Panoramas Santiago de Chili.

LES CAHIERS DU MOIS

RECONNAISSANCE A RILKE

ed. EMILE-PAUL

A apărut un nou număr al **revistei G.,** condusă de prietenul nostru Richter.

Numărul e cu totul consacrat filmului, — şi scris de L'Herbier, Picabia, Léger, Duchamp, Eggeling, Renè Clair, Man Ray, Germaine Dulac, etc. **Richter scrie: Tabloul frumos este un prejudiciu în film.** In film nici nu există tabloul.

El e inadevăr compus din diferite tablouri dar câtă vreme nu uităm aceasta nu vom pricepe niciodată ce este esenţial în film căci mişcarea nu este suma unor imagini statice, mişcarea rămânând şi în cele mai mici părticele tot mişcare.

Cunoaşterea şi studiul caracteristicelor a ceeace numim „mişcare" este premiza desvoltării filmului pentru a-l libera de prejudecăţile teatrului, ale picturii şi ale literaturii.

RAINER MARIA RILKE

Les Cahiers de Malte Laurids Brigge

TRADUCTION DE MAURICE BETZ

CHEZ EMILE-PAUL

De Styl 75 | 76 revista lui Théo van Doesburg incorporează cea mai de stângă aripă a constructivismului *«neo-plasticism»* occis dental în contrast cu cel rusesc care e mult mai violent mai puţin raţional dar mai suculent. Colaborează: Rietveld, Doesburg, Han-Arp, Kiesler, Eeesteren, Ribemont-Dessaignes, Bonset, etc.

A APĂRUT: ● ● ● ●

EMMANUEL BOVE

ARMAND

● ● ● ROMAN ● ● ●

editions Emile-Paul frères

● ● ● ● ● ● ● ● ● PARIS

LISEZ

ANTHOLOGIE DE LA NOUVELLE POÉSIE FRANÇAISE

12e ÉDITION

Contient:

LA BIOGRAPHIE
LA BIBLIOGRAPHIE
DES POÈMES DE:

Pierre Albert-Birot — Guillaume Apollinaire — René Arcos — Marcel Arland — Charles Baudelaire — Francis Carco — Blaise Cendras — Paul Claudel — Jean Cocteau — Charles Cros — Tristan Dereme — Fernand Divoire — P. Drieu la Rochelle — Georges Duhamel — Léon-Paul Fargue — Georges Gabory — Francis Gérard — André Germain — André Gide — Jean Giraudoux — Ivan Goll — Max Ioacob — Francis Jammes — Alfred Jarry — Pierre-Jean Jouve — Jules Laforgue — Valery Larbaud — C-te de Lautreamont — H.-J.-M. Level — Mathias Lübech — Pierre Mac Orlan — Maurice Maeterlinck — Stéphane Mallarmé — Francois Mauriac — O.-W. de L. Milosz — Robert de Montesyuiou — Herny de Montherlant — Paul Morand Gérard de Nerval — Germain Nouveau — Charles Péguy — Iean Pellerin — Marcel Proust — Raymond Radiguet — Pierre Reverdy — G. Ribemont-Dessaignes — Arthur Rimbaud — Jules Romains — Raymond Roussel — André Salmon — Philippe Soupault — André Spire — Jules Supervielle — Paul Jean Toulet — Tristan Tzara — Paul Valéry — Émile Verhaeren

Un volume de 450 pages . . . . **30** *fr.*

„ „ „ „ „ relié . . **40** *fr.*

KRA, EDITEUR

Vient de paraître

ANTHOLOGIE

DE LA NOUVELLE

PROSEF RANÇAISE

Bibliographies, et textes inédits de

Jean-Richard Bloch, Blaise Cendrars, Joseph Delteil, Pierre Drieu la Rochelle, Georges Duhamel, Léon-Paul Fargue, André Gide, Jean Giraudoux, Panait Istrati, Max Jacob, Joseph Jolinon, Marcel Jouhandeau, Valery Larbaud, Pierre Mac-Orlan, Henry de Montherlant, Paul Morand, Jean Paulhan, Marcel Proust, C.-F. Ramuz, Georges Ribemont-Dessaignes, Jules Romains, André Salmon, Philippe Soupault, P. Valéry.

Un volume 25 Fr. **KRA ÉDITEUR**

472. — „OLTENIA", Str. Imperială No. 1, Bucureşti.